



Ügyszám: NAIH/2015/3347/ /H.

Tárgy: MGM Laser Life Kft. adatkezelése

HATÁROZAT

Az **MGM Life Laser Kft.** (a továbbiakban: Kötelezett) (1215 Budapest, Ív u. 61.) adatkezelésével kapcsolatban indult fenti számú ügyben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdés b) és f) pontjai alapján az alábbi döntéseket hozom:

1) A Kötelezett jogellenes adatkezelését megtiltom, továbbá felszólítom, hogy ennek a határozat közlésétől számított 30 napon belül az alábbi módon tegyen eleget:

- A jövőben egészségügyi adatot ne kezeljen, továbbá az adatkezelési tájékoztatási gyakorlatát az Infotv. rendelkezéseinek megfelelően módosítsa úgy, hogy a jövőben adjon megfelelő tájékoztatást az adatkezelés céljairól és körülményeiről az adatalanyok részére.

2) Továbbá a Kötelezettet jogellenes adatkezelés miatt

**2.000.000 Ft , azaz Kétmillió forint
adatvédelmi bírság
megfizetésére kötelezem**

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő **15 napon** belül a *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* (a továbbiakban: *Hatóság*) központosított bevételek beszedése célszámlájára (10032000-00319425-30006009) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor kérem hivatkozzon a NAIH/2015/3347/H. BÍRS. számra.

Egyidejűleg elrendelem jelen határozat azonosító adatokkal való nyilvánosságra hozatalát a Hatóság honlapján.

A határozat végrehajtásáról és ennek módjáról, annak kézhezvételétől számított **30 napon belül értesítse** a Kötelezett a Hatóságot.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

A bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget a befizetési határidő utolsó napját követő naptól késedelmi pótlék terheli, melynek mértéke a mindenkor érvényes jegybanki alapkamat kétszerezésének 365-öd része. A meg nem fizetett bírság és késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, melynek behajtása adók módjára történik.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete:

1. Az eljárás alá vont cég profilja, tevékenységi köre

A Kötelezett 2014. szeptember 29-én került a cégnyilvántartásba bejegyzésre. A cég tevékenysége egyéb humán-egészségügyi ellátás. Gazdasági tevékenysége a rendelkezésre álló információk szerint olyan rendezvények szervezésére terjedt ki, amelyek célja a megjelentek részére egészségmegőrzésre alkalmas termékként bemutatott lézertérapiás készülék értékesítése. A cég termékbemutatókat rendezett az ország egész területén, bérelt rendezvénytermekben, amelyekre a meghívást szórólapokon kézbesítették.

2. A vizsgálati eljárás menete és körülményei

A Pest Megyei Kormányhivatal Ráckevei Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete (a továbbiakban: Járási Népegészségügyi Intézet) bejelentéssel fordult a Hatósághoz, mely szerint 2015. február 20-án 9 órai kezdettel a ráckevei Ács Károly Művelődési Központban – postai szórólap terjesztését követően – Quantum Testelemező Készülékkel végzett állapotfelméréssel és sötét látóteres vérvitalitás mérésével egybekötött tájékoztató előadást hirdetett a Kötelezett. A szórólapokon személyes adatokon kívül (név, lakcím, telefonszám, e-mail cím), a meghívottak egészségi állapotára – így különösen betegségeire, és általuk szedett gyógyszerekre – vonatkozó különleges adatok megadására hívták fel az érintetteket.

A Hatóság a Járási Népegészségügyi Intézet bejelentése alapján NAIH/2015/2131/V. ügyirat számon indult vizsgálati eljárásban megkereste a Kötelezettet, adjon tájékoztatást az adatkezelés körülményeiről.

A Kötelezett válaszában előadta, hogy nem kezelik a rendezvényeken megjelent személyek személyes adatait. A rendezvényre szóló szórólapokon – amely egyben a termékbemutatóra szóló meghívót is jelenti – a feltett kérdéseket és az arra adott válaszokat a rendezvény keretein belül használják fel. A későbbiekben nem keresik fel a résztvevőket. A Kötelezett válaszában kitért arra, hogy a meghívót nem kell leadniuk a rendezvényen megjelenteknek, amiről tájékoztatják őket. Amennyiben mérések során valaki ott felejtí a meghívót, akkor azt megsemmisítik. A mérések eredményeiről a résztvevőket a helyszínen, szóban tájékoztatják, ezért mérési eredményeket sem tárolnak.

A Kötelezett elmondása szerint a rendezvényeken megjelentek személyes adatait nem kezelik, ezért nem is kéri az adatkezeléshez a hozzájárulásukat. A Kötelezett nem rendelkezik adatbázissal, sem adatkezelési szabályzattal.

A Kötelezett arról is tájékoztatta a Hatóságot, hogy folyamatosan változó helyszíneken tartják a rendezvényeiket, azonban 2014 évben egyáltalán nem tartottak rendezvényt. A Kötelezett iratait az alkalmazottak tárolják azért, hogy az ügyfél-kapcsolattartás könnyebb legyen, és kizárólag a szerződött partnerek szerződéseit tárolják. A Kötelezett szerint a leveleket a bejegyzett székhelyükön veszik át.

Tekintettel arra, hogy a vizsgálati eljárás során a Kötelezett a Hatóság megkeresésére nem adott kielégítő választ, ezért a Hatóság hatósági eljárás megindításáról döntött. A hatósági eljárás indoka

továbbá az volt, hogy a Hatóság 2015. évi kiemelt vizsgálati szempontja a termékbemutatók adatkezelése.

3. A hatósági eljárás menete, tényállás tisztázása

Fentiekre figyelemmel a Hatóság 2015. június hó 24. napján a Kötelezett adatkezelése tekintetében adatvédelmi hatósági eljárás indításáról döntött az Infotv. 60. § (1) és (4) bekezdése alapján a Kötelezett termékbemutatók tartására vonatkozó általános adatkezelési gyakorlatával, valamint az egészségnapok, termékbemutatók során birtokába került személyes és különleges adatok kezelésével kapcsolatban. Az Infotv. 71. § (2) bekezdése szerint a Hatóság a vizsgálati során beszerzett adatokat hatósági eljárásban felhasználhatja. Jelen ügy vizsgálati során a Hatóság ezért a NAIH/2015/2131/V., és NAIH/2015/4463/V. panaszügyeket is figyelembe vette. Az eljárás megindításáról a Hatóság a Kötelezettet értesítette és ezzel egyidejűleg végzés keretében hívta fel kérdések megválaszolására az ügygel kapcsolatban. A Hatóság eljárása során vizsgált időszak 2015. január 1-től határozathozatalig terjedő időszak.

A Kötelezett 2015. június 30-án kelt elektronikus levelében arra kérte a Hatóságot, hogy a Hatóság NAIH/2015/3347/3/H. számú végzésében megállapított válaszadási határidőt hosszabbítsa meg, ezért a Hatóság azt 15 nappal meghosszabbította. A Kötelezett 2015. július 12-én kelt levelében arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy országos szinten dolgoznak. Az adásvételi szerződéseket – a Kötelezett munkatársai a rendezvényeken lézerterápiás terméket értékesítenek – az alkalmazottak maguknál tartják az ügyfelekkel történő kapcsolattartás miatt. Az adásvételi szerződés tartalmazza az eladó – a Kötelezett – cégadatait, valamint a vevő nevét, anyja születési nevét, lakcímét, születési helyét és idejét, személyazonosító igazolványának számát, továbbá kiszállítás esetén a kiszállítási címet. Az adásvételi szerződés tartalmazza még az értékesített termék adatait.

2015. július 12-ig – a Kötelezett nyilatkozata értelmében – 200-250 darab terméket értékesítettek. Kötelezett irodahelyiséggel nem rendelkezik, alkalmazásában általában 5-8 fő áll. A Kötelezett éves bevételéről nem tudott nyilatkozni, tekintettel arra, hogy 2014 szeptemberében alapították.

A Kötelezett rendelkezik honlappal, amely webcíme www.laserlife.hu. A honlapon nem található információ arra vonatkozóan, hogy az a Kötelezett honlapja, mi a Kötelezett elérhetősége, kapcsolattartásként egy e-mail cím és mobiltelefonszám van megadva. A rendezvényekre a meghívókat szórólapos formában juttatják el, nem rendelkeznek és nem dolgoznak call centerrel, valamint adatfeldolgozót sem vesznek igénybe.

A Hatóság kérdésére a Kötelezett előadta, hogy bankkal nem áll szerződéses jogviszonyban.

Tekintettel arra, hogy a Hatóság NAIH/2015/3347/3/H. ügyiratszámú végzésében feltett kérdéseire a Kötelezettől nem érkezett érdemben kielégítő válasz, ezért a Hatóság indokoltnak látta a Kötelezett ügyvezetőjének, Smid Lászlónak, továbbá – a Járási Népegészségügyi Intézet által csatolt jegyzőkönyvet aláíró – Kötelezett alkalmazottainak tanúkénti meghallgatását.

A Hatóság a tanúk lakcímére küldött, a Hatóság székhelyére szóló idézésről szóló végzést a tanúk, [...] kivételével átvették.

[...]

[...] 2015. augusztus 19-én kelt írásbeli tanúvallomása szerint 2015. július 1. napján felmondással szűnt meg a Kötelezettnél munkaviszonya. [...] által csatolt munkaszerződés szerint munkavégzésének helye változó, a munkáltató által meghatározott hely, munkaköre marketing manager. Az írásbeli tanúvallomás szerint a tanú feladata a Kötelezett által szervezett

termékbemutatókon általános egészségügyi felvilágosítás volt. A Kötelezett hetente egy-öt alkalommal szervezett termékbemutatókat, ahol kettő vagy három munkatárs vett részt. A tanú nyilatkozata szerint nincs tudomása arról, hogy a Kötelezett helyileg hol tevékenykedik, hol tárolja az iratokat, hol van az irodája. A tanú kifejtette azt is, hogy a termékbemutatókra szóló meghívók, azaz a szórólapok – amelyeket terjesztéssel juttatták el – nem személyre szólóak voltak, az vett részt rajtuk, aki akart. A termékbemutatókon személyes adatok rögzítésére nem került sor, és a meghívókat a résztvevők a rendezvény végén visszakapták. A tanú nyilatkozata szerint a Kötelezett call centerrel nem rendelkezett. A rendezvényen résztvevők személyes adatait nem rögzítették, nem tárolták, és a meghívókat – amelyeken a résztvevők személyes adataikat rögzítették – minden résztvevő a rendezvény végén visszakapta. A rendezvényeken a vérvizsgálatot végzettséggel rendelkező munkatársak végezték.

A hatósági eljárás megindítását követően panaszbeadvány érkezett a Hatósághoz, melyben a panaszos a Kötelezett adatkezelését sérelmezte. Levele szerint a rendezvényen vércsepp analízist végeztek, és a mérési eredményeket, valamint a bejelentő vérképének fotóját kinyomtatták, és odaadták részére. Az eredményeken nem található meg az, hogy kik végezték el a vizsgálatot, és azok milyen szakképzettséggel rendelkeznek. A rendezvény végén a Kötelezett és a bejelentő között adásvételi szerződés jött létre. A bejelentés szerint a bejelentőt megtévesztették, ezért kérte a Kötelezettől, hogy töröljék a személyes adatait, azonban törlési igényével kapcsolatban nem kapott választ.

A Kötelezett ügyvezetője a lakcímére küldött, a Hatóság székhelyére szóló második idézésről szóló végzést az ügyvezető felesége átvette, azonban a szabályszerű idézésen ismételten nem jelent meg. A Kötelezett nevében eljáró alkalmazott telefonon azt a tájékoztatást adta, hogy 2015. szeptember 3-a után lesz elérhető az ügyvezető, azonban ezt a szóbeli nyilatkozatot írásban nem erősítette meg.

A Hatóság a Kötelezett ügyvezetőjét harmadszor is idézte, és figyelemmel arra, hogy a Kötelezett ügyvezetője harmadszori idézés ellenére sem jelent meg – távolmaradásának okát sem előzetesen, sem utólag nem mentette ki – ezért a Hatóság eljárási bírság kiszabásáról döntött.

II. Az eljárás során a Hatóság által megvizsgált dokumentumok:

A Hatóság az eljárás során áttekintette a Kötelezett által csatolt, alábbiakban részletezett dokumentumait:

- Adásvételi szerződés részletfizetéssel
- Tájékoztató

A Járási Népegészségügyi Intézet által csatolt, alábbiakban részletezett dokumentumok:

- Jegyzőkönyv helyszíni szemléről
- Rendezvényre szóló meghívó

A bejelentő által csatolt dokumentumok:

- Adásvételi szerződés részletfizetéssel
- Szív és érrendszeri vizsgálat eredménye
- Vérmintáról készített fényképfelvétel

III. Az ügyben alkalmazandó jogszabályi előírások:

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés”,

Az Infotv. 3. § 3. pont a) és b) alpontjai szerint: „különleges adat: a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselési szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat, továbbá az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat.”

Az Infotv. 3. § 7. pontja értelmében „hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez”,

9. pontja szerint „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajthatja”;

10. pontja szerint „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése”.

11. pontja értelmében „adattovábbítás: az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele”.

Az Infotv. 4. szerint: „(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. [...]

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).

(2) Különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha

a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul,

b) a 3. § 3. pont a) alpontjában foglalt adatok esetében az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből törvény elrendeli, vagy

c) a 3. § 3. pont b) alpontjában foglalt adatok esetében törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése alapján az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 6. § (2b) pontja alapján az üzleten kívüli kereskedelem keretében a termék forgalmazása céljából a vásárlónak szervezett utazást vagy rendezvényt a kereskedő köteles - az utazás vagy rendezvény helyének és időpontjának megjelölésével - legkésőbb tizenöt nappal megelőzően az 1. melléklet 4a. pontja szerinti adattartalommal a jegyző részére bejelenteni. A jegyző a bejelentés másolatát soron kívül, de legkésőbb a bejelentés beérkezését követő három napon belül megküldi az utazás vagy a rendezvény helye szerint illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőségnek.

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüak.) 4. §-a alapján:

(1) Az egészségügyi és személyazonosító adat kezelésének célja:

- a) az egészség megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása,
- b) a betegellátó eredményes gyógykezelési tevékenységének elősegítése, ideértve a szakfelügyeleti tevékenységet is,
- c) az érintett egészségi állapotának nyomon követése,
- d) a népegészségügyi, közegészségügyi és járványügyi érdekből szükségessé váló intézkedések megtétele,
- e) a betegjogok érvényesítése.

(2) Egészségügyi és személyazonosító adatot az (1) bekezdésben meghatározottakon túl – törvényben meghatározott esetekben – az alábbi célokból lehet kezelni:

- a) egészségügyi szakember-képzés,
- b) orvos-szakmai és epidemiológiai vizsgálat, elemzés, az egészségügyi ellátás tervezése, szervezése, költségek tervezése,
- c) statisztikai vizsgálat,
- d) hatásvizsgálati célú anonimizálás és tudományos kutatás,
- e) az egészségügyi adatot kezelő szerv vagy személy hatósági vagy törvényességi ellenőrzését, szakmai vagy törvényességi felügyeletét végző szervezetek munkájának elősegítése, ha az ellenőrzés célja más módon nem érhető el, valamint az egészségügyi ellátásokat finanszírozó szervezetek feladatainak ellátása,
- f) a társadalombiztosítási, illetve szociális ellátások megállapítása, amennyiben az az egészségi állapot alapján történik,
- g) az egészségügyi ellátásokra jogosultak részére a kötelező egészségbiztosítás terhére igénybe vehető szolgáltatások rendelésének és nyújtásának, valamint a gazdaságos gyógyszer-, gyógyászati segédeszköz- és gyógyászati ellátás rendelési szabályai betartásának a vizsgálata, továbbá a külön jogszabály szerinti szerződés alapján a jogosultak részére nyújtott ellátások finanszírozása, illetve az ártámogatás elszámolása,
- h) bűnüldözés, továbbá a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben meghatározott feladatok ellátására kapott felhatalmazás körében bűnmegelőzés,
- i) a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben meghatározott feladatok ellátása, az abban kapott felhatalmazás körében,
- j) közigazgatási hatósági eljárás,
- k) szabálysértési eljárás,
- l) ügyészségi eljárás,
- m) bírósági eljárás,
- n) az érintettnek nem egészségügyi intézményben történő elhelyezése, gondozása,

- o) a munkavégzésre való alkalmasság megállapítása függetlenül attól, hogy ezen tevékenység munkaviszony, közalkalmazotti és közszolgálati jogviszony, hivatásos szolgálati viszony vagy egyéb jogviszony keretében történik,
- p) közoktatás, felsőoktatás és szakképzés céljából az oktatásra, illetve képzésre való alkalmasság megállapítása,
- q) a katonai szolgálatra, illetve a személyes honvédelmi kötelezettség teljesítésére való alkalmasság megállapítása,
- r) munkanélküli ellátás, foglalkoztatás elősegítése, valamint az ezzel összefüggő ellenőrzés,
- s) az egészségügyi ellátásokra jogosultak részére vényen rendelt gyógyszer, gyógyászati segédeszköz és gyógyászati ellátás folyamatos és biztonságos kiszolgáltatása, illetve nyújtása érdekében,
- t) a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések - ideértve a fokozott expozíciós eseteket is - kivizsgálása, nyilvántartása és a szükséges munkavédelmi intézkedések megtétele,
- u) az egészségügyi dolgozókkal szemben lefolytatott etikai eljárás,
- v) eredményesség alapú támogatásban részesülő gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök eredményességének, támogatásának megállapítása, és ezen gyógyszerekkel kezelt kórképek finanszírozási eljárásrendjének alkotása,
- w) betegút-szervezés,
- x) az egészségügyi szolgáltatások minőségének értékelése és fejlesztése, az egészségügyi szolgáltatások értékelési szempontjainak rendszeres felülvizsgálata és fejlesztése,
- y) az egészségügyi rendszer teljesítményének ellenőrzése, mérése és értékelése,
- z) az egészségügyi ellátásokra jogosult részére a hatásos és biztonságos gyógyszerelés elősegítése, valamint a költséghatékony gyógyszeres terápia kialakítása érdekében,
- zs) az Európai Unión belüli határon átnyúló egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó jogok érvényesítése.
- (3) Az (1)-(2) bekezdésekben meghatározott céloktól eltérő célra is lehet az érintett, illetve törvényes vagy meghatalmazott képviselője - megfelelő tájékoztatáson alapuló - írásbeli hozzájárulásával egészségügyi és személyazonosító adatot kezelni.
- (4) Az (1)-(2) bekezdések szerinti adatkezelési célokra csak annyi és olyan egészségügyi, illetve személyazonosító adat kezelhető, amely az adatkezelési cél megvalósításához elengedhetetlenül szükséges.

IV. Megállapítások:

1. A Kötelezett tevékenysége, adatkezelői felelőssége

Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítési tevékenység a hagyományostól eltérő kereskedelmi formák egyike, ahol az ügyletkötés természetéből adódóan a vásárlók több tekintetben is (fogyasztói jogok érvényesülése, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat elleni védelem és a személyes adataik kezelése vonatkozásában biztosított jogok) fokozott védelmet igényelnek.

A Kötelezett lézerterápiás termék forgalmazásával foglalkozik, melyeket főleg termékbemutatókon értékesít. A fogyasztó részére a Kötelezett állítja ki a számlát, köti meg a szerződéseket és a fogyasztói szavatossági jogokat is ő elégíti ki. A vásárlók adatait a Kötelezett kezeli.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Kötelezett határozza meg az adatkezelés célját, valamint annak egész folyamatát, ő hozza meg az adatkezelésre vonatkozó döntéseket, kezeli a megkötött szerződéseket és tartja nyilván a kiállított számlákat, a Kötelezett minősül tehát adatkezelőnek.

2. A kezelt adatkör

Kötelezett a termékbemutatóira nem postai úton, hanem szórólapozással hívja meg a résztvevőket. Az előadás iránt érdeklődő jelentkező a meghívón feltüntetett időpontban és helyszínen történő megjelenésével jelzi részvételi szándékát. Az első kapcsolatfelvétel tehát a Kötelezett részéről történik.

Az érintettek postaládáiba bedobott meghívók hátoldalán egy kérdőív szerepel, melyen igen sok betegséggel kapcsolatos kérdésre vár választ a Kötelezett. A kérdések arra vonatkoznak, hogy az érintett szenved-e az alábbi betegségekben, illetve azokra milyen gyógyszereket szed: magas vérnyomás, cukorbetegség, érszűkület, visszér, szívinfarktus, fulladás, végtagok zsibbadása, fejfájás, szédülés, fülzúgás, alvászavar. Ezek az adatok az Infotv. 3. § 3. b) pontja szerint különleges adatnak minősülnek, mivel azok az érintett egészségi állapotára vonatkozó személyes adatok körét kimerítik.

Az egészségügyi állapotra vonatkozó adatok megadásán túl a Kötelezett az érintett egyértelmű beazonosítása érdekében nevüket, lakcímüket, születési idejüket és telefonszámukat, valamint e-mail címük megadását is kérte, amelyek az Infotv. 3. § 2. pontja alapján személyes adatnak minősülnek.

A szórólapon egészségügyi adatokra kérdeznak rá, amely szórólapot a termékbemutatókon résztvevők töltenek ki. A Kötelezett NAIH/2015/2131/4/V. ügyiratszámú válaszlevele szerint a meghívón feltett kérdéseket a rendezvény keretein belül használják fel, így ezeket az adatokat kezeli a Kötelezett.

A Hatóság az adatkezelés vonatkozásában Kötelezettnek arra irányuló a nyilatkozatát, hogy nem kezelnek személyes adatokat, a Hatóság a fentiek okán nem tudja bizonyítékként értékelni. A Kötelezett szerint nem kezeli a termékbemutatókon megjelenő személyek személyes adatait, mert a kérdőíveket megsemmisítik. Azonban figyelemmel arra, hogy a kérdőíveket a Kötelezett begyűjti, és nyilatkozata szerint a rendezvény keretein belül felhasználja, ezáltal az adatkezelés megtörténik, még akkor is, ha ez rövid időtartamot jelent.

Kötelezett azt is nyilatkozta, hogy adásvételi szerződéseket – a Kötelezett munkatársai a rendezvényeken lézenterápiás terméket értékesítenek – az alkalmazottak maguknál tartják az ügyfelekkel történő kapcsolattartás miatt, erre tekintettel a Hatóság megállapította, hogy a termékbemutatókon Kötelezett személyes adatokat felvesz és tárol, így személyes adatokat kezel.

3. Érintettek köre

Kötelezett szórólapján, azaz a rendezvényre szóló meghívón az szerepel, hogy „*A rendezvény 50 év feletti vendégein számára ajánlott!*” A Hatóság megállapította, hogy Kötelezett tevékenységének célcsoportja – a szórólapon szereplő adatok alapján – egy különösen érzékeny fogyasztói kör, így az egészségügyi problémákkal küzdők és jellemzően az idősebb korosztály.

[...] nyilatkozata szerint a Kötelezett hetente 1-5 alkalommal szervezett termékbemutatókat. A nyilatkozat alapján a Hatóság a termékbemutatón alkalmanként résztvevő érintettek számát, egy minimális adatkörrel számolta, és arra a megállapításra jutott, hogy amennyiben egy rendezvényen minimum 5 fő vett részt, 1 héten – amennyiben hetente 5 alkalommal tartottak rendezvényt – ez minimálisan 25 fő, adatkezeléssel érintett személyt jelent. Egy hónapban a minimális résztvevő számmal, és a heti 5 termékbemutatóval számolva, havonta minimum 100 fő volt érintett, és a Hatóság által vizsgált időszakában – 2015. januártól- 2015. októberig terjedő időszakban – körülbelül 1000 fő vett részt a termékbemutatókon.

Ez a szám reálisnak tekinthető, figyelemmel arra, hogy a Kötelezett nyilatkozata szerint 2015. július 12-ig kettőszáz-kettőszázötven terméket értékesítettek a termékbemutatókon.

4. Célhoz kötött adatkezelés követelménye

A szórólapokon szereplő kérdőíveken az érintettek egészségi állapotára vonatkozó különleges adatok megadását kéri a Kötelezett, azonban arra vonatkozóan semmilyen előzetes tájékoztatást nem ad, hogy az így összegyűjtött adatokat milyen célból kéri, azokat a továbbiakban hogyan kezeli és dolgozza fel.

4.1. A Kötelezett „Szív és érrendszeri betegségek megelőzése”, „mikroszkópos sötét-látóteres vérvitalitás mérés”, „Quantum Testelemző Készülékkel történő állapotfelmérés” megnevezéssel tünteti fel rendezvényét a szórólapján. Az, hogy a rendezvény és az adatkezelés célja valójában termékértékesítés, az érintettek számára nem derül ki. Ez a felhívás és tájékoztatás sem utal egyértelműen a rendezvény valós céljára, tehát a termékértékesítésre, hanem szűrővizsgálatnak és egészségügyi előadásnak mutatja be a tevékenységet, a címzett így nem értesül a rendezvény és ahhoz kapcsolódó adatkezelés valódi céljáról.

Az Adatvédelmi Munkacsoportnak a célhoz kötöttségről szóló 3/2013. számú véleménye szerint „A célhoz kötöttséggel szorosan összefügg az átláthatóság elve, ami előre láthatóságot jelent és biztosítja az adatalany rendelkezését adatai felett. Az előre láthatóság alapján az adatalany tudomással bír arról, hogy adatai miként kerülnek kezelésre, ami (jog)biztonságot teremt mind az adatalany, mind pedig az adatkezelő részére. Az előre láthatóság ezt meghaladón figyelembe veszi az adatalany jogos várakozását az adatkezeléssel kapcsolatban.”

A Hatóság megállapította, hogy Kötelezett a termékbemutatókkal kapcsolatos adatkezelés valódi célját, az üzleti tevékenységet elhallgatja, megtévesztő tájékoztatást ad, mivel egészségügyi jelleggel mutatja be a rendezvényt.

4.2. A fentiekén túl a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a Kötelezett az ország területén, egészségnap címen jelentős számú termékbemutatót szervezett, amelyek keretében különleges adatok gyűjtésére került sor. A cég tevékenysége gyógyászati célú termék értékesítésében merült ki, ezen felül nem végez olyan tevékenységet, ami indokoltá tenné, hogy a vásárlóik egészségügyi állapotával is tisztában legyenek. Az adatkezelés célja tehát egyrészt nem határozható meg, a Kötelezett pedig nem is jelöl meg ilyet az összegyűjtött adatok tekintetében, másrészt az adatkezelés szükségtelen is. Az adatkezelésnek nem lehet célja csupán az, hogy az előadó a hallgatóság egészségügyi adatai alapján alakítsa ki a termékbemutató irányát.

Mivel a fentiek alapján a különleges adatok vonatkozásában az adatkezelés cél nélküli és egyben szükségtelen is, megállapítható, hogy a Kötelezett nem tesz eleget az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdései szerinti célhoz kötött adatkezelés követelményeinek.

5. Tájékoztatási kötelezettség

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése úgy rendelkezik az adatkezelő előzetes tájékoztatási kötelezettségéről, hogy *az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az érintettet az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről.*

A Hatóság álláspontja szerint nem elégséges a kérdőíven szereplő azon rövid tájékoztatás, amely szerint: *„Személyes adatait kizárólag arra használjuk, hogy a későbbiekben kedvező ajánlatokkal megkeressük. Adatainak felhasználását addig tekintjük folyamatosnak, amíg írásban nem kéri azok törlését.”* A rövid tájékoztató szöveg az 1995. évi CXIX. törvényre hivatkozik, mint adatvédelmi törvényre, ebben a tárgyban azonban ilyen számú jogszabály nincs és soha nem is volt hatályban. Az 1995. évi CXIX. törvény a kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezelését szabályozza. Ezen felül a rövid szöveget egy másik szórólapról módosítás

nélkül másolták át a meghívókra, így a valóságban az elérhetőségi adatok direkt marketing célú felhasználására nem került sor. A tájékoztatás a Kötelezett részéről így nem csak elégtelen mértékű, de megtévesztő is.

Ennek tükrében vizsgálva a Kötelezett által a magánszemélyeknek kiküldött meghívókat és kérdőíveket, megállapítható, hogy e személyek nem kaptak megfelelő tájékoztatást az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, annak folyamatáról és körülményeiről. Az érintetteket az előadáson semmilyen formában nem tájékoztatják az összegyűjtött személyes adatok további sorsáról, így azok megsemmisítéséről és arról, hogy azokat nem kezelik tovább. Az érintetteket arról sem tájékoztatják, hogy egészségügyi adataikat csupán a termékértékesítés elősegítése miatt gyűjtik és használják fel az előadások alatt.

Az egészségügyi különleges adatok kezelésének céljáról, jogalapjáról és körülményeiről említést sem tesz a kérdőív. Az Adatvédelmi Munkacsoport fent hivatkozott 15/2011. számú véleményének III.A.1. pontja kifejti, hogy *„a tájékoztatásnak jól láthatónak (betűtípus és betűméret), feltűnőnek és minden részletre kiterjedőnek kell lennie.”*

Mivel a hozzájárulás alapja az érintett tájékozott beleegyezése, lényeges elem, hogy a Kötelezett biztosítsa az adatkezelésre vonatkozó tájékoztatás előzetes megismerését.

Megállapítható tehát, hogy a Kötelezett nem tesz eleget az Infotv. 20. § (1) és (2) bekezdésén alapuló tájékoztatási kötelezettségének. A Hatóság felhívja a Kötelezettet tájékoztatási gyakorlatának jogszabályoknak megfelelő átalakítására, a hozzájárulás beszerzésekor az előzőekben taglalt szabályok érvényesítésére. Ezt rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének 1. pontjában.

6. Az adatkezelés jogalapja: az érintett hozzájárulása

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli. Az Infotv. 5. § (2) bekezdés a) pontja szerint különleges adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett írásban hozzájárul.

Az Eüak 4. § (1) és (2) bekezdése tételesen sorolja fel, hogy ilyen típusú adatok kezelése milyen célokból történhet. A 4. § (3) bekezdése szerint az (1)-(2) bekezdésekben meghatározott céloktól eltérő célra is lehet az érintett, illetve törvényes vagy meghatalmazott képviselője – megfelelő tájékoztatáson alapuló – írásbeli hozzájárulásával egészségügyi és személyazonosító adatot kezelni.

A Kötelezett kereskedelmi tevékenysége kapcsán nem írja elő más jogszabály a kötelező adatkezelést, így az általa kiküldött és termékbemutatókon gyűjtött kérdőíveken szereplő kérdésekre, az érintettek által beírt adatokat csak írásbeli hozzájárulásuk megléte esetén lehet kezelni, amennyiben az egyéb adatvédelmi követelmények is érvényesülnek.

A vizsgált adatkezelés esetében az adatkezelés jogalapja tehát az érintett hozzájárulása lehet. A hozzájárulás az Infotv. 3. § 7. pontja szerinti meghatározás alapján akkor tekinthető megadottnak, ha az önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott, félreérthetetlen, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg, vagyis ha valódi választási lehetőség áll az érintett rendelkezésére és megfelelően tájékoztatják az adatkezelés céljáról, jogalapjáról és annak körülményeiről.

Az Adatvédelmi Munkacsoport 2011. július 13-án elfogadott, a hozzájárulás fogalmának meghatározásáról szóló 15/2011. számú véleménye kifejti, hogy a tájékozott hozzájárulás magában foglalja *a tények és következmények megismerését és értékelését, érthető nyelvezettel, megfelelő*

mélységű és pontos / helyes információ nyújtását, az adatkezelés releváns körülményeiről teljes körben, melyben benne vannak a hozzájárulás megadásának következményei is. Az adatkezeléshez adott hozzájárulás akkor önkéntes, ha tényleges választási lehetőség létezik; a hozzájárulásnak konkrétan meghatározott adatkezeléshez illetve adatkezelési műveletekhez szükséges rendelkeznie [...].

Mivel a kérdőíveken megadni kért személyes adatok kezelésével kapcsolatban az érintettek nem kapnak megfelelő tájékoztatást, ezért az adatkezeléshez történő hozzájárulásuk nem tekinthető tájékozottnak. A Hatóság az eljárás során megállapította, hogy az adatkezelésnek nincs jogalapja, amelyre tekintettel az Infotv. 5. § (1) bekezdése sérül. A Kötelezett nem tett eleget a hozzájárulás Infotv. 3. § 7. pontjában rögzített definíciójának, mivel az érintettek nem rendelkeznek az adatkezeléssel kapcsolatban elégséges információkkal, ezért nem kaptak megfelelő tájékoztatást, így az adataik kezeléséhez való hozzájárulásuk nem tekinthetőek tájékozottnak, az adatkezelés jogalapja ezért hiányzik.

Jelen határozat természetesen nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor.

Fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv. 3. § 7. pontja, 4. § (1)-(2) bekezdései, 5. § (1) bekezdése, 5. § (2) bekezdés a) pontja és 20. § (1)-(2) bekezdésének megsértése miatt a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban a Kötelezettet adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

V. Eljárási szabályok:

Jelen határozat a Ket. 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik. A fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdésének d) pontja zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a polgári perrendtartásáról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének g) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól tízmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén. A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján határozta meg.

A Hatóság a bírság kiszabásával kapcsolatban figyelembe vette az eset összes körülményét, így a következőket:

- A Kötelezett a tanú nyilatkozata alapján hetente 1-5 alkalommal szervezett rendezvényeket, vélhetően ez a vizsgált időszakban – a Hatóság IV/3. pont szerinti számításai szerint – legalább 1000 fő termékértékesítésen megjelent érintettet jelenthet, és a termékértékesítésben érintett minimum 200-250 fő.
- A jogsértések folyamatos és ismétlődő jellegűek a vizsgált időszakban.
- A tevékenység célcsoportja egy különösen érzékeny fogyasztói kör, így az egészségügyi problémákkal küzdők és jellemzően az idősebb korosztály.
- A hasonló jogsértő tevékenységek elterjedtsége miatt jelen döntés prevenció célú is.

- A Kötelezett a Hatósággal az eljárás alatt nem volt együttműködő, és az érintettek, azaz a különösen érzékeny fogyasztói kör helyzete sem javult, mivel a Kötelezett nem módosította sem az adatkezelési, sem a piaci gyakorlatát.

A bírság kiszabása során súlyosbító körülményként vette figyelembe a Hatóság azon körülményt, hogy érzékeny a fogyasztói kör, és az érintettek egészségügyi állapotával kapcsolatban rendkívül részletes, sok betegségre kiterjedő adatot gyűjtött a Kötelezett. Enyhítő körülményként vette figyelembe a Hatóság, hogy a kezelt adatok a termékbemutatók után megsemmisítette és rövid ideig kezelte a Kötelezett.

A bírságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzáttalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó az MNB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bírságösszeg befizetésére.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatás az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.

A Ket. 74. §-a alapján a Kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében, annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, ha rajta kívülálló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejárta után az ügyfél – feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg – az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

A fizetési kedvezmény iránti eljárásért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 29. § (1) bekezdése értelmében 3.000 Ft illetéket kell fizetni. Az Itv. 73. § (1) bekezdésének megfelelően a közigazgatási hatósági eljárási illetéket az eljárás megindításakor illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton, azaz a kérelemre felragasztva kell leróni.

Az illeték mértékéről és az illetékfeljegyzési jogról való tájékoztatás az Itv. 43. §-ának (3) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdésének h) pontján alapul.

A határozatnak a Hatóság honlapján történő nyilvánosságra hozatalát a nagyobb számú érintett jogainak védelme érdekében az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján rendelttem el.

A Hatóság az ügyintézési időbe be nem számítandó időszakok figyelembe vételével az ügyintézési határidőt 34 nappal lépte túl, melynek okai a Kötelezett együttműködésének hiányában a pontos tényállás felderítésének nehézségei voltak.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2015. november „ .”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár